

การประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

An Evaluation of Project of Teacher Development by used Coaching & Mentoring Process of Nakornpathom Elementary Education Area 1.

สาธิต จันทรวินิจ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิทยากรและวิธีการ และการบริหารจัดการหลักสูตร และ 2. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 100 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน และครู จำนวน 80 คน 2. คณะวิทยากรดำเนินงานโครงการ จำนวน 13 คน ทำการประเมินความก้าวหน้าของโครงการ โดยรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ ประเด็นคำถามสำหรับ Focus Group คณะวิทยากร และแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบ t (t – test Dependent) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญโดยรายงานเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วย 1.1 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการ พบว่าโดยภาพรวมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการมีคุณภาพในระดับมาก 1.2 วิทยากรและวิธีการนำเสนอความคิดเห็นของวิทยากรที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ประเด็นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นนวัตกรรมที่ครูคุ้นชินมาเป็นเวลานาน จึงเกิดความยากในการวางโครงสร้างเนื้อหาให้เกิดความรู้ใหม่ ผู้เข้ารับการอบรมไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความหลากหลายของกลุ่มสาระ พื้นฐานทางวิชาการ/ตำแหน่งทางวิชาการของครูแตกต่างกัน ทำให้การรวมกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมทำให้เกิดข้อติดขัดบ้าง

* อาจารย์ ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ตั้งใจมีส่วนร่วมดี 1.3 การบริหารจัดการหลักสูตร ความคิดเห็นของครูที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า โดยภาพรวมครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับเห็นด้วยมาก

2. การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ และ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ

คำสำคัญ: 1. การประเมินโครงการ. 2. การประเมินความก้าวหน้า. 3. coaching & mentoring

Abstract

The objectives of this research was 1. to evaluate the process of teacher development project for all teachers including the teaching activities, experts and methods, 2. to evaluate project management and learning achievement. The samples of this research were 2 groups; 100 persons of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 and 13 Lecturers. The persons of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 10 administrators, 10 educational officers and 80 teachers. The evaluation of this project was a formative evaluation, which collects both quantitative and qualitative data. The instrument was questionnaires questions concept focus group for lecturers and achievement test. The quantitative data analysis used frequency distribution statistic: percent (%), mean ($\bar{X}$), standard deviations (S.D.) and dependent sample t-test. The qualitative data analysis used content analysis and concluded the main points from the focus group in an essay form.

Research result showed that:

1. The evaluation of teacher development project consisted of teaching activities, experts and methods and project management. 1.1 The result showed that administrators' opinion of teaching activities were in the highest level. 1.2 The result of experts and methods showed that the teachers were used to teach with the traditional innovation for a long time. So, it was difficult to create the content structure which leading to new knowledge. Moreover, there were various substance learning groups, academic background and position. The group activity was in trouble; however, the participants well paid attention, participated and were interested in this part. 1.3 The result of project management showed that teachers' opinion were at the agree level.

2. The evaluation of teacher development project showed that the mean score of learning achievement before and after using Coaching & Mentoring was significantly different at the 0.05 level.

Keywords: 1. Project Evaluation. 2. Formative Evaluation. 3. Coaching & Mentoring.

บทนำ

รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต โดยให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาครูตามสมรรถนะให้เป็นครูดีครูเก่ง มีคุณภาพ คุณธรรม ในปีงบประมาณ 2556 จึงได้จัดโครงการพัฒนาครูที่เน้นการสร้างเสริมเข้มแข็งของสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนในบริบทที่หลากหลายของลักษณะและขนาดของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching และให้เป็นที่ไปตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาประสานสถาบันอุดมศึกษาเพื่อร่วมเป็นคู่พัฒนา การจัดพัฒนาให้เน้นรูปแบบการพัฒนาฐานโรงเรียนในขณะปฏิบัติการสอน (On the Job Training) และให้มีระบบสนับสนุนในรูปแบบการ Coaching และ Mentoring โดยให้เน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของความเป็นครู การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้าน Literacy, Numeracy และ Reasoning Ability ตามระดับชั้น โดยการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามแนวทางของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการออกแบบ จัดทำ และพัฒนาหลักสูตร สื่อ และวิธีการพัฒนาครู ให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน แล้วจึงประเมินสมรรถนะก่อนการพัฒนา แล้วดำเนินการพัฒนาครูตามหลักสูตร โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการพัฒนาไม่น้อยกว่า 5 วันดังนี้ (1) กิจกรรม Classroom เน้นด้านเนื้อหาและกระบวนการรวมทั้งการฝึกปฏิบัติ 2 วัน (2) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ สถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง พร้อมฝึกให้ครูทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และจะต้องมี

กระบวนการนิเทศ ติดตามประเมินผลด้วย

โดยการดำเนินโครงการต่างๆ นั้นจำเป็นต้องมีการประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นกลไกสำคัญในการที่จะได้มาซึ่งสารสนเทศในการตัดสินใจหรือตัดสินใจคุณค่าของการดำเนินงานโครงการต่างๆ โดยที่ นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้แสดงให้เห็นความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น สมคิด พรหมจ้อย (2542: 30) สมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2543: 191 - 192) สราวุธ มีแจ้ง (2543: 8 - 9) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544: 93) ไพศาล หวังพานิช (2544: 4) วินัย อัครวิระกุลและมนตรี โสคติยานุรักษ์ (2544 : 373) และปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ (2544: 641) ซึ่งจากการวิเคราะห์ความสำคัญของการประเมินโครงการของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมา พอสรุปได้ว่าการประเมินโครงการมีความสำคัญเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานทุกระยะ อันที่จะเป็นข้อมูลในการพิจารณาต่อการดำเนินโครงการว่ามีจุดเด่น จุดด้อย ข้อบกพร่อง และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรจึงจะทำให้โครงการนั้นดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพในส่วนของโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบก็เช่นเดียวกัน ซึ่งการประเมินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบจะทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบว่าโครงการนี้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และมีความเหมาะสมในด้านต่างๆ หรือไม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงเนื้อหาสาระ โครงสร้างของหลักสูตร ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสามารถนำผลจากการศึกษาไปแก้ไขและป้องกันปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการจัด

โครงการฝึกอบรมในลักษณะนี้ในครั้งต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกแบบ จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรการ พัฒนาสมรรถนะความรู้ตามเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงาน (Project Base) กิจกรรมการพัฒนาครู ออกแบบสื่อในการฝึกอบรม วิธีการและกิจกรรมการ ฝึกอบรมของครูรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีทักษะพื้นฐานด้าน Literacy, Numeracy และ Reasoning Ability พร้อมทั้งจัดการ เรียนรู้กับผู้เรียน คือ Learning to Question, Learning to Search, Learning to Construct, Learning to Communicate and Learning to Serve จัดให้มี ทดสอบ ประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม และจัดให้มี การนิเทศติดตาม ประเมินการจัดการเรียนการสอน จัดทำรายงานผลคะแนนของครูตลอดจนดำเนินการ ประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมของครูและจัดทำ รายงานสรุปผลส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาานครปฐม เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินการในโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านกิจกรรม การเรียนการสอน วิจัยการและวิธีการ และการบริหารจัดการหลักสูตร
2. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพ ครูทั้งระบบ

ขอบเขตของการประเมิน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านต่างๆ ดังแสดงรายละเอียด ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านต่างๆ

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ	รายละเอียด	ตัวชี้วัด
1. กระบวนการดำเนินโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเรียนการสอน - วิทยากรและวิธีการนำเสนอ - วัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน - การวัดและประเมินผล - การบริหารจัดการโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเหมาะสมของหลักสูตร 2. ความเหมาะสมของวิทยากรและวิธีการนำเสนอ 3. ความเหมาะสมของการบริหารจัดการหลักสูตร
2. ผลการดำเนินงาน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลทดสอบ Pre - test และ Post - test 2. ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 3. ความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	<p>ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการดำเนินโครงการในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเรียนการสอน - วิทยากรและวิธีการนำเสนอ - วัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน - การวัดและประเมินผล - การบริหารจัดการโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องวิทยากรและวิธีการนำเสนอ 3. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารประกอบการสอน 4. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการวัดและประเมินผล 5. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตร

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 100 คน แบ่งเป็น

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน
- 1.2 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน
- 1.3 ครู จำนวน 80 คน

2. คณะวิทยากรดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ จำนวน 13 คน ระยะเวลาดำเนินงาน

วันที่	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
25 - 26 พ.ค.56	จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อส่งเสริมทักษะสำคัญของผู้เรียนยุคใหม่	วิทยากร
7 มิ.ย.56	ครูส่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นโครงงาน	ศึกษานิเทศก์
16 มิ.ย.56 เวลา 9.00-12.00 น. เวลา 13.00 – 16.00 น.	นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ - ข้อสังเกตที่มีต่อแผนฯในภาพรวม ตัวอย่างแผนฯที่ดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ - แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้คำปรึกษารายบุคคล และวางแผนการนิเทศการสอน - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ชักถาม เสนอแนะ นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ครูสังกัดอำเภอเมือง ณ โรงเรียนโพรงมะเดื่อ นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ครูสังกัดอำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม ณ โรงเรียนวัดวังน้ำเขียว	วิทยากรหลัก + ผู้ช่วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร
12-31 ก.ค.56	นิเทศการจัดการเรียนรู้ที่เน้นโครงงาน ณ โรงเรียนต่างๆ	วิทยากรหลัก + ผู้ช่วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร
16 ส.ค.56 เวลา 9.00-12.00 น.	แสดงผลงานที่สะท้อนผลจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นโครงงาน ณ โรงเรียนวัดพระประทีปเจดีย์	วิทยากรหลัก + ผู้ช่วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านต่างๆ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินกระบวนการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิทยากร และวิธีการนำเสนอ วัสดุ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร (2) ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ เพื่อให้การวิจัยนี้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญในส่วนนี้มีจำนวน 2 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ จำนวน 100 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 78 ฉบับ

2. คณะวิทยากรที่ดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ จำนวน 13 คน ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการ Focus Group จากคณะวิทยากรที่ดำเนินงานโครงการทั้งหมด

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบ Pre - test และ Post - test

ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ จำนวน 100 คน ซึ่งจะทำการทดสอบ Pre - test ในวันแรกของการอบรม และเก็บแบบทดสอบกลับคืนทุกฉบับ และทำการทดสอบ Post - test ในวันสุดท้ายของการอบรม และเก็บแบบทดสอบกลับคืนทุกฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน จำนวน 2 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการดำเนินโครงการและปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การประเมินใน 3 องค์ประกอบคือ

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 วิทยากรและวิธีการนำเสนอ

2.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (สำหรับครู) และ 3 ระดับ (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์) และข้อคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 2 ประเด็นคำถามสำหรับการ Focus Group คณะวิทยากรที่ดำเนินงานโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1. ปัญหาและอุปสรรคในการเป็นวิทยากรบรรยาย 2. ความเห็นของวิทยากรที่มีต่อผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด

2. แบบทดสอบ Pre - test และ Post - test

เป็นแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน (Pre - test) จำนวน 40 ข้อ และแบบทดสอบความรู้หลังเรียน (Post - test) จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบหลายตัวเลือก (Multiple Choice)

3. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

เป็นแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่กำหนดระดับคะแนน (Rubric Score)

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบของการประเมิน

2. สร้างแบบประเมินตามขอบเขตของเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความครอบคลุมเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) ในด้านความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหาในประเด็นและสาระสำคัญตรงตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด รวมทั้งความเหมาะสมของสำนวนภาษา หลังจากนั้นจึงนำมาขอเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์พร้อมนำไปเก็บข้อมูลจริง ได้ค่า IOC ของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1.1 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่านทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินและประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบประเมินในครั้งนี้ ตลอดจนวิธีการตอบแบบประเมิน และแจ้งระยะเวลาในการส่งแบบ

ประเมินกลับคืนด้วย โดยผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบประเมินในด้าน (1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) วิทยากรและวิธีการนำเสนอ (3) วัสดุอุปกรณ์ และเอกสารประกอบการสอน (4) การวัดและประเมินผล และ (5) การบริหารจัดการหลักสูตร โดยในส่วนของ การประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวิทยากรและการนำเสนอนั้น ผู้วิจัยให้ผู้เข้าอบรมตอบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการอบรมของแต่ละเรื่อง ส่วนแบบประเมินเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารประกอบการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมโครงการตอบเมื่อสิ้นสุดโครงการฝึกอบรมทันที โดยผู้วิจัยรับแบบประเมินในแต่ละส่วนคืนด้วยตนเอง

1.2 ในส่วนของคณะกรรมการดำเนินงานโครงการนั้น ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมชี้แจงให้คณะกรรมการดำเนินงานโครงการทุกท่านทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินและประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบประเมินในครั้งนี้ ตลอดจนวิธีการตอบแบบประเมิน และแจ้งระยะเวลาในการส่งแบบประเมินกลับคืนด้วย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ Pre - test และ Post - test

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ไว้สำหรับการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ จัดเตรียมให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อทดสอบ Pre - test และ Post - test และกำหนดหมายเลขของแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบ

2.2 ทำการทดสอบ Pre - test ในวันแรกของการอบรม และเก็บแบบสอบถามกลับคืนทุกฉบับ

2.3 ทำการทดสอบ Post - test ในวันสุดท้ายของการอบรม และเก็บแบบสอบถามกลับคืนทุกฉบับ

2.4 ตรวจให้คะแนน Pre - test และ Post - test ตามเกณฑ์ที่ไว้ ทำให้ได้คะแนนสอบก่อน

การเข้าร่วมโครงการ (PRE) และคะแนนสอบหลังการเข้าร่วมโครงการ (POST)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านต่างๆ โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) หลังจากได้รับแบบประเมินแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบประเมิน

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบในด้านต่างๆ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบประเมิน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981) มาใช้ในการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00

หมายความว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49

หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49

หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49

หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49

หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราประเมินค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66

หมายความว่า มีคุณภาพ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67 – 2.32

หมายความว่า มีคุณภาพ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.33 – 3.00

หมายความว่า มีคุณภาพ ระดับมาก

3. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนสอบก่อนการเข้าร่วมโครงการ (PRE) และคะแนนสอบหลังการเข้าร่วมโครงการ (POST) โดยใช้สถิติทดสอบ t (t – test for Dependent Samples)

สรุปผลการประเมิน

1. การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วย

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการโครงการมีคุณภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโครงการมีคุณภาพในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ แผนการ Coaching and Mentoring มีความเหมาะสม กลยุทธ์ แนวทาง วิธีการ รูปแบบระบบการ Coaching and Mentoring ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน มีความเหมาะสมและเครื่องมือประกอบการ Coaching & Mentoring มีความเหมาะสม รายงานผลการ Coaching & Mentoring เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการดังนี้

- กระบวนการพัฒนาครูในกระบวนการ Coaching & Mentoring มีความเหมาะสม เป็น

โครงการที่ดีได้พัฒนาครูทั้งระบบ เป็นการฝึกปฏิบัติ ในสถานการณ์จริงที่โรงเรียน เป็นการพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะครู และนักเรียนมีส่วนร่วมครูสามารถนำไปใช้เสริมทักษะ การสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ในการดำเนินโครงการนี้ มีจุดเด่นคือ เน้นให้ครูได้จัดให้นักเรียนทำโครงการ โดยการเรียนรู้ จากการลงมือกระทำส่งเสริม สนับสนุน ทบทวน และ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ได้พัฒนาครูให้เกิดการเรียนรู้ ครูมีการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และมีกระบวนการ กระตุ้นให้ครูตื่นตัวและตระหนัก ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสร้าง องค์ความรู้ด้วยตนเอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ มีการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งผลทำให้เกิดรู้จักการแสวงหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้นำเสนอผลงาน

- ในการดำเนินโครงการนี้ มีจุดด้อย คือ ครูมีเวลาน้อย เพราะมีกิจกรรมการดำเนินการมาก ควรใช้เวลาในการดำเนินการให้มากกว่านี้ เพราะงาน ในระบบราชการมีมาก ทำให้พัฒนาได้ไม่เต็มที่

- ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการนี้ คือ ระยะเวลาในการพบปะกลุ่มระหว่างมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์น้อย และโรงเรียนควรให้มีระยะเวลา มากกว่านี้ ประสบการณ์ของผู้นิเทศระดับมหาวิทยาลัย (น้อย) กับครูผู้อาวุโส ครูมีภาระงานมาก จึงดำเนินการค่อนข้างลำบาก

- โครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการ สร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring นี้ ควร จัดอีกในลักษณะจัดสรรงบประมาณลงสู่โรงเรียน และเขตพื้นที่โดยตรงโดยให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 1 ประสานกับมหาวิทยาลัย และขยายให้ครอบคลุมทั้งโรงเรียนทยอยอดประสบการณ์ เดิม (อาจเป็นเรื่องโครงการเพื่อความต่อเนื่อง)

ในลักษณะ On the job training และพัฒนาเป็นงาน วิจัย มีการสร้างเครือข่ายระหว่างระดับเขตกับโรงเรียน ข้างเคียง กระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

1.2 วิจัยการและวิธีการนำเสนอ

ความคิดเห็นของวิทยากรที่เข้า

ร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบ พี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ประเด็น ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เป็นนวัตกรรมที่ครูคุ้นชินมาเป็นเวลานาน จึง เกิดความยากในการวางโครงสร้างเนื้อหาให้เกิดความรู้ ใหม่ ผู้เข้ารับการอบรมไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่ กำหนดไว้ ความหลากหลายของกลุ่มสาระ พื้นฐาน ทางวิชาการ/ตำแหน่งทางวิชาการของครูแตกต่างกัน ทำให้การรวมกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมทำให้เกิดข้อติดขัด บ้าง ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ตั้งใจ มีส่วนร่วมดี อยู่ครบจำนวนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ แต่บางคนเห็นว่าเป็นภาระเพิ่มเติม จึงให้ความร่วมมือ น้อย ครูบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศ ไม่ได้ ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ผู้นิเทศก์ได้ แนะนำไว้

1.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ความคิดเห็นของครูที่เข้าร่วมโครงการ พัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมครู ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหา น้อย พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านวิทยากรและการบรรยาย ลำดับที่ 2 ด้านความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ โครงการ และลำดับที่ 3 ด้านความเหมาะสมของ หลักสูตร นอกจากนี้ครูที่เข้าร่วมโครงการได้ให้ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการดังนี้

- ครูมีการจัดอบรม โดยร่วมกับ มหาวิทยาลัยเช่นนี้อีก แต่ควร การอบรมวันหยุด ควร

เป็นศูร์-เสาร์ และไม่ควรอบรมช่วงวันหยุดยาว หรือ เป็นวันธรรมดา

- วิทยากร มีความรู้เป็นอย่างดี มีความคิด สมัยใหม่ เชิงบวก แต่บางท่านพูดเร็ว ผู้เข้าอบรม อายุมาก ตามไม่ทัน คิดและติดตามไม่ทัน

- การจัดกิจกรรมอบรมแบบนี้เป็นการจัด อบรมที่ดี ช่วยให้ครูได้มีแนวทางในการนำไปปฏิบัติ หน้าที่และนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนได้ ควรมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำต่อไป

2. การประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วย

2.1 ผลทดสอบ Pre - test และ Post – test ของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์

การประเมินผลหลังการเข้าร่วม โครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ ผู้ประเมินดำเนินการ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการเข้า ร่วมโครงการ และได้นำมาทดสอบค่าสถิติ t – test แบบ Dependent เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและ หลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของ คะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการเข้าร่วม โครงการของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมโครงการ

2.2 ผลทดสอบ Pre - test และ Post – test ของครู

การประเมินผลหลังการเข้าร่วม โครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สำหรับครู ผู้ประเมินดำเนินการโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความ

เข้าใจหลังการเข้าร่วมโครงการ และได้นำมาทดสอบ ค่าสถิติ t – test แบบ Dependent เพื่อเปรียบเทียบ คะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการ สร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อน และหลังการเข้าร่วมโครงการของครูแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ย หลังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม โครงการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ ยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วย

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดย ใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าโครงการมีคุณภาพในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของอารีย์ บัวสุริยะ (2548:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาวิชาชีพครู จังหวัดสมุทรสงครามพบว่าด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการและความต้องการจำเป็นของครู ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่าการประเมินความรู้ความ เข้าใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการพบว่าประเมินการ ดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของความเหมาะสม และความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต พบ ว่าการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ ความพึงพอใจ ด้านการให้บริการ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอยู่ใน ระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับวารุฑู สาริตี (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพระสอน

ศีลธรรมในโรงเรียน: กรณีศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ในทัศนะของกลุ่มผู้ดำเนินงานโครงการ พบว่าผลการประเมินโดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่วิทยากรได้มีการให้ข้อมูลพร้อมตัวอย่างต่างๆในการดำเนินงาน และมีการนิเทศติดตามงานหลายครั้งจึงช่วยทำให้โครงการมีคุณภาพระดับมาก

1.2 วิทยากรและวิธีการนำเสนอ

ความคิดเห็นของวิทยากรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ประเด็นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นนวัตกรรมที่ครูคุ้นชินมาเป็นเวลานาน จึงเกิดความยากในการวางโครงสร้างเนื้อหาให้เกิดความรู้ใหม่ ผู้เข้ารับการอบรมไม่ตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความหลากหลายของกลุ่มสาระ พื้นฐานทางวิชาการ/ตำแหน่งทางวิชาการของครูแตกต่างกัน ทำให้การรวมกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมทำให้เกิดข้อติดขัดบ้าง ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ตั้งใจมีส่วนร่วมดี อยู่ครบจำนวนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ แต่บางคนเห็นว่าเป็นภาระเพิ่มเติม จึงให้ความร่วมมือน้อย ครูบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศ ไม่ได้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามที่ผู้นิเทศก็ได้แนะนำไว้ สอดคล้องกับสุรพล ไมยวงษ์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรมนายอำเภอของวิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่ให้คงวิชาในหลักสูตรไว้อย่างเดิม การจัดเนื้อหาวิชา เทคนิคการสอน วิทยากรกิจกรรม อยู่ในระดับเหมาะสม การบริหารโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างเหมาะสม การนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับระดับการนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ ความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมต่อวิชาที่สอน เทคนิคการฝึกอบรมของวิทยากร

และจำนวนชั่วโมงที่เรียนแต่ละวิชา ส่วนปัจจัยที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับระดับการนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ อายุ ราชการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ความร่วมมือความช่วยเหลือของผู้บังคับบัญชา และผู้นำท้องถิ่นซึ่งเมื่อวิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกัน

1.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ความคิดเห็นของครูที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านวิทยากรและการบรรยาย ลำดับที่ 2 ด้านความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโครงการ และลำดับที่ 3 ด้านความเหมาะสมของหลักสูตร

2. การประเมินผลการดำเนินงานของ

โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ประกอบด้วย

2.1 ผลทดสอบ Pre - test และ Post - test ของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์

การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ ผู้ประเมินดำเนินการโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการเข้าร่วมโครงการ และได้นำมาทดสอบค่าสถิติ t - test แบบ Dependent เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังจากการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม

โครงการสอดคล้องกับดาราวรรณ สุวรรณชฎ(2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรเหล่าสารบรรณที่มีต่อการฝึกอบรมหลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าสารบรรณ โดยมุ่งประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าสารบรรณ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการ ผลการวิจัยพบว่าการจัดฝึกอบรมหลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จด้วยดีตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์ทุกประการ ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติหน้าที่ นายทหารสารบรรณในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้พัฒนาภาวะผู้นำอีกด้วย ปัญหาที่พบในการฝึกอบรมจึงเสนอแนะให้จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมในการฝึกอบรมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สื่อการสอนที่มีมาตรฐาน รวมทั้งเพิ่มความสามารถของวิทยากรในการถ่ายทอดและสร้างบรรยากาศที่ดีในการอบรม ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าหลังผ่านการฝึกอบรมแล้ว ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเมื่อก่อนเข้าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลทดสอบ Pre - test และ Post – test ของครู

การประเมินผลหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สำหรับครูผู้ประเมินดำเนินการโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการเข้าร่วมโครงการ และได้นำมาทดสอบค่าสถิติ t – test แบบ Dependent เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องกระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการครูแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการสอดคล้องกับ ดาราวรรณ สุวรรณชฎ (2540 :บทคัดย่อ) พบว่าหลังผ่านการฝึกอบรมแล้ว ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าเมื่อก่อนเข้าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2544). การประเมินผลงานโครงการ, การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 14. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพศาล หวังพานิช. (2544). การจัดทำโครงการ. หลักสูตรการวางแผนระดับหัวหน้ากลุ่มงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารประกอบการอบรมบุคลากร ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2544.
- ดาราวรรณ สุวรรณชฎ. (2540). ความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรเหล่าสารบรรณที่มีต่อการฝึกอบรม หลักสูตรชั้นนายร้อยสารบรรณ กองบัญชาการทหารสูงสุด. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการศึกษา ผู้ใหญ่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วราวุธ สาลีสี.(2551). การประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน: กรณีศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วินัย อัครวิริยะกุล และมนตรี ไสดตียนนุรักษ์. (2544). การติดตามและประเมินผลโครงการ, ในการวิเคราะห์โครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- สมคิด พรหมจ้อย.(2542). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- สมประสงค์ วิทย์เกียรติ. (2543). **ประมวลสาระชุด
วิชานโยบายและการวางแผนการศึกษา
หน่วยที่ 8**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **วิธีวิทยาการประเมิน :
ศาสตร์แห่งการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร:
เท็กซ์ แอนด์ เจอนัลพับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543).
**แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำราญ มีแจ้ง. (2543). **การประเมินโครงการ
ทางการศึกษา**. พิษณุโลก: ภาควิชาการ
ศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรพล ไมยวงษ์. (2536). **การประเมินผล
หลักสูตรการฝึกอบรมนายอำเภอของ
วิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง**
. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- อารีย์ บัวสุริยะ. (2548). **การประเมินโครงการ
พัฒนาชีวิตครู จังหวัดสมุทรสงคราม**.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม.